

Međunarodna suradnja središnjih banaka: najbolja praksa ESSB-a

Ovaj je dokument o najboljoj praksi pripremila radna skupina za suradnju središnjih banaka uz potporu Odbora za međunarodne odnose ESSB-a. Rada skupina sastoji se od zaposlenika sviju središnjih banaka ESSB-a koji, unutar svojih institucija, koordiniraju aktivnosti suradnje sa središnjim bankama država izvan EU-a na razini stručnjaka i na razini vodstva. Zbog toga je u dokumentu naglasak na stručnoj suradnji središnjih banaka ESSB-a sa središnjim bankama država izvan EU-a, ali on ne obuhvaća aktivnosti suradnje unutar ESSB-a ni suradnju u vezi s politikom.

Uvod

Suradnja među središnjim bankama dobro je utvrđena praksa, koja je započela stvaranjem međunarodne mreže velikih središnjih banaka u prvoj polovici prošlog stoljeća i osnivanjem Banke za međunarodne namire 1930. godine.

Suradnja središnjih banaka sastoji se od širokog raspona različitih aktivnosti, a njihov se oblik i zemljopisna područja od posebnog interesa mijenjaju tijekom vremena. Na usmjerenje i oblik aktivnosti suradnje središnjih banaka osobito je utjecalo stvaranje ekonomske i monetarne unije te proširenje EU-a, ali i globalna kretanja.

Aktivnosti suradnje ESSB-a, u kojem su ESB i nacionalne središnje banke svih država članica EU-a, sa središnjim bankama uglavnom su potaknute potražnjom i odgovor su na određene zahtjeve.

Ovaj dokument opisuje najbolju praksu iz koje se vide razlozi za suradnju, oblici suradnje i načela koja ESSB primjenjuje u svojim aktivnostima suradnje sa središnjim bankama.

Razlozi za suradnju

Glavna je zadaća aktivnosti suradnje ESSB-a sa središnjim bankama na pojedinačnoj kao i na zajedničkoj razini jačanje odnosa sa središnjim bankama država izvan EU-a i poticanje dobrih praksa središnjeg bankarstva i nadzora, čime se pridonosi monetarnoj i financijskoj stabilnosti. Te aktivnosti ponajprije su usmjerene na središnje banke i nadzorna tijela iz zemalja u razvoju i zemalja s tržištem u nastajanju.

U sklopu aktivnosti suradnje nacionalne središnje banke, ESB i ESSB zajednički surađuju s nacionalnim središnjim bankama zemalja u razvoju i zemalja s tržištem u nastajanju radi razgovora o politikama i praksama središnjeg bankarstva, međusobno podižući svijest o gospodarskim i financijskim kretanjima. Osim toga, aktivnostima suradnje ESSB-a sa središnjim bankama državama kandidatkinjama pruža se forum za raspravu i potporu u izgradnji institucijskih kapaciteta u sklopu priprema za njihovo konačno pridruženje ESSB-u.

Nacionalne središnje banke također vode računa o vezama koje su njihove države možda uspostavile sa nacionalnim središnjim bankama država izvan EU-a te razmjenjuju iskustva obavljanja svih zadaća na temelju svojeg mandata.

Praksa suradnje

Aktivnosti suradnje ESSB-a sa središnjim bankama temelje se na više načela:

1. načelo: globalna monetarna i financijska stabilnost

U srži je suradnje središnjih banaka prijenos stručnih znanja. Kada središnje banke ESSB-a svoja stručna znanja stave na raspolaganje drugim središnjim bankama, pridonose promicanju monetarne i financijske stabilnosti na globalnoj razini.

2. načelo: izgradnja odnosa

Uspostava i održavanje bliskih profesionalnih odnosa ključni su za zdravu i uspješnu suradnju. Stoga ESSB, surađujući sa središnjim bankama, već godinama gradi partnerske odnose s monetarnim i financijskim nadzornim tijelima iz cijelog svijeta.

3. načelo: otvorenost i poštovanje

ESSB sa svojim partnerima surađuje u uvjetima otvorenosti i potpunog poštovanja. U svim se kontaktima promiče međusobno razumijevanje i povjerenje, svijest o kulturnoj različitosti i otvorenost prema drugim idejama i mišljenjima.

4. načelo: učinkovitost

Članice ESSB-a razborito upravljaju svim resursima te promiču djelotvorna i ekonomična rješenja, primjenjujući načela dobrog planiranja u svim fazama projektnog ciklusa. Unutar ESSB-a utvrđuju se i, koliko god je izvedivo, iskorištavaju moguće sinergije i ekonomija razmjera koje proizlaze iz suradnje središnjih banaka. Kada je primjereno, nastoji se ostvariti povećanje učinkovitosti povezano s upotrebom novih digitalnih platformi i alata.

5. načelo: održivost

Aktivnosti suradnje ESSB-a sa središnjim bankama usmjerene su stvaranju održivog utjecaja kako bi rezultat suradnje mogao nadživjeti određene aktivnosti. Iz tog razloga aktivnosti potiče potražnju te se prilagođuju potrebama partnerskih središnjih banaka, što je jamstvo njihova potpunog uključenja. Vodi se računa o sposobnostima apsorpcije institucija korisnica.

6. načelo: ocjenjivanje

Aktivnosti suradnje ESSB-a sa središnjim bankama, kada je primjereno, obuhvaćaju mehanizme praćenja, izvješćivanja i pružanja povratnih informacija radi preispitivanja aktivnosti i procjene njihove važnosti, učinkovitosti, djelotvornosti, održivosti i utjecaja kako bi se izvukli zaključci o načinu jačanja budućih aktivnosti.

Oblici suradnje

Uzimajući u obzir različite nacionalne pristupe, umjesto nekom općom definicijom suradnja središnjih banaka najbolje se može opisati primjerima. Glavni smjer aktivnosti suradnje središnjih banaka vidljiv je iz sljedećih primjera:

- kontakti na visokoj razini i rasprave na razini politika (kao što su konferencije i bilateralni sastanci između članova Odbora)
- istorazinski razgovori
- seminari, radionice, tečajevi stručnog usavršavanja i druge prilike za učenje, između ostalog i o inovativnoj tehnologiji kada je primjereno, koje pohađaju predstavnici središnjih banaka iz cijelog svijeta
- posebno strukturirani (srednjoročni do dugoročni) programi s ciljem podupiranja izgradnje institucija i uspostave politika odnosno redovite misije na tehničkoj ili političkoj razini
- aktivnosti usklađivanja radi dobivanja vanjskog financiranja (npr. projekti koje financira EU) bilo na temelju bilateralne razmjene ili ugovora s drugim središnjim bankama ili institucijama (npr. međunarodne financijske institucije, institucije EU-a, vlade)
- široka lepeza dodatnih aktivnosti kao što su upućivanja zaposlenika na druga radna mjesta, posjeti, videokonferencije i telefonske konferencije, odgovaranje na upitnike.